

TÜRKİYE'DEKİ TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMLERİNİN SIRALAMASI

Cemal ATICI¹

ÖZET

Bu çalışmada Türkiye'deki tarım ekonomisi bölümleri, doktora derecesine sahip akademisyen, indeksli yayın, yayınlara göre uzmanlık alanları, en çok yayın yapılan dergiler ve dünyadaki durum gibi kriterler göz önüne alınarak sıralanmıştır. Sonuçlar yayınların çoğunun disiplinler arası dergilerde yoğunlaştığını göstermektedir. Alanlarına göre ise yayınların daha çok doğal kaynak ve çevre ekonomileri, bitkisel ve hayvansal üretim ekonomileri üzerinde yoğunlaştığı gözlemlenmektedir. Tarım ekonomisi ve ekonomi alanındaki dergilere yayınların daha fazla yönlendirilmesi alanımızda dünyada söz sahibi olmamızı kolaylaştıracaktır. Ayrıca ülkemizdeki Tarım Ekonomisi dergisinin de daha etkin hale getirilmesi için meslektaşlarımızın dergiye daha fazla önem vermeleri gerektiği gibi orta vadede diğer indekslerce (CAB Abstracts, Agricola vb.) uzun vadede ise SCI ve SSCI tarafından taranabilir hale getirilmesi için ortak çaba sarf edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Tarım Ekonomisi Bölümleri, Türkiye, İndeksli Yayın, Sıralama

Ranking of Agricultural Economics Departments in Turkey

ABSTRACT

In this study the departments of agricultural economics in Turkey are ranked according to academic staff that holds Ph.D. degree, number of publications listed in science indexes, field of studies with respect to publications, most published journals, and comparison of worldwide agricultural economics departments. Results show that most of the publications fall into the multidisciplinary journal categories. These publications concentrate on the issues of natural resource and environmental economics, and plant and animal production economics. Agricultural economic professionals in Turkey should make an effort to improve the efficiency of the Turkish Journal of Agricultural Economics such that it can be listed in other indices (CAB Abstracts, Agricola etc.) in short run and in SCI and SSCI in the long run.

Key words: Agricultural Economics Departments, Turkey, Index, Ranking

Giriş

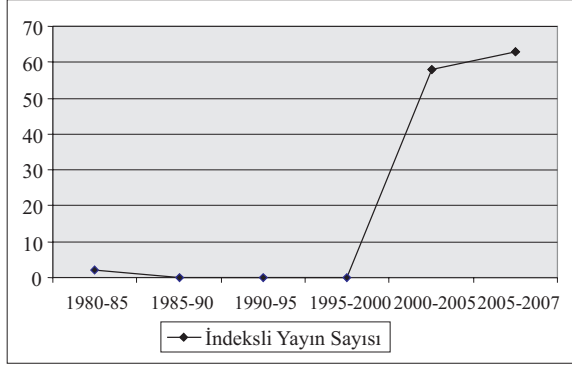
Ülkemizde Tarım Ekonomisi bölümlerinin indeksli dergilerdeki yayın sayısında son yıllarda bir artış görülmektedir (Şekil 1). Bunun yanında özellikle gelişmiş ülkelerde görülen ekonomi ve tarım ekonomisi bölümlerinin sıralaması oldukça yaygın olmasına rağmen ülkemizde henüz böyle bir sıralamaya gidilmemiştir. Bölümlerin sıralaması hem akademisyenlere hem de bölümleri seçmek isteyen öğrencilere oldukça önemli bilgi sağlama işlevi görebilmektedir. Ayrıca bölümlerin uzmanlaştığı alanların belirlenmesi de lisansüstü eğitim yapmak isteyen öğrencilere

yol gösterici niteliktedir. Bu çalışmada indeksli dergilerde yapılan yayınlara göre tarım ekonomisi bölümleri için bir sıralamaya gidilmiştir. Çalışmadaki indeksli yayın sayıları Web of Science (2007) internet sayfasından, akademisyen sayıları ise ilgili bölümlerin web sayfalarından (2007) elde edilmiştir. Bu şekilde Tarım ekonomisi bölümlerinde standart oluşması ve ileride bu konuda yapılacak çalışmalara yardımcı olması amaçlanmaktadır.

Türkiye Tarım Ekonomisi Bölümleri Yayın Sıralaması

Ülkemizdeki tarım ekonomisi bölümlerinin akademisyen başına düşen

¹Adnan Menderes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü 09100 AYDIN.

Şekil 1. Türkiye Tarım Ekonomisi Bölümlerinin Yayın Sayıları, 1980-2007

Kaynak: Web of Science, 2007. SSCI&SCI-exp

yayın sıralaması Çizelge 1'de sunulmuştur. Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki akademisyen başına düşen yayın sıralamaları genellikle yıllık bazda yapılmaktadır. Ancak ülkemizde bu alandaki yayınların yapılmaya başlamasının uzun bir süre sonra gerçekleşmesi ve yeni kurulan bir çok üniversitedeki araştırmacı sayısındaki azlık dikkate alındığında akademisyen başına düşen yayın sayıları 1980-2007 yılları arasındaki toplam yayınlar dikkate alınarak düzenlenmiştir. Çizelgeden görüleceği gibi toplam doktoralı akademisyen sayısı en fazla Ege Üniversitesi Tarım Ekonomisi Bölümü'nde (25) olup bunu Ankara (18),

Çizelge 1. Türkiye Tarım Ekonomisi Bölümleri Akademisyen Başına Yayın Sıralaması, 1980-2007

Üniversite	Yayın	Akademisyen (Doktoralı)	Akd. Başına Yayın
1 Akdeniz	17	6	2.83
2 Gaziosmanpaşa	21	8	2.63
3 Selçuk	8	4	2.00
3 Uludağ	12	6	2.00
4 Harran	9	6	1.50
5 Süleyman Demirel	7	5	1.40
6 Kahramanmaraş Sütçü İmam	4	3	1.33
7 Ankara	20	18	1.11
8 Adnan Menderes	3	3	1.00
9 Çukurova	11	11	1.00
10 Ege	17	25	0.68
11 Atatürk	5	10	0.50
12 Ondokuz Mayıs	2	5	0.40
13 Çanakkale Onsekiz Mart	1	3	0.33
14 Trakya	3	11	0.27
15 Mustafa Kemal	0	2	0.00
16 Yüzüncü Yıl	0	3	0.00

Kaynak: Web of Science, Ağustos 2007. Yayınlar 2007 yılına kadar yapılan toplam yayınları ifade etmektedir.

Çukurova (11), Trakya (11) ve Atatürk (10) üniversiteleri izlemektedir. En az akademisyenli bölümler ise Mustafa Kemal (2), Adnan Menderes (3), Onsekiz Mart (3) ve Yüzüncü Yıl (3) üniversitelerindedir. En fazla yayın yapan bölüm Gaziosmanpaşa Üniversitesi (21) olup bunu Ankara (20), Akdeniz (17) ve Ege (17) izlemektedir. Doktoralı akademisyen başına düşen yayın sıralamasında ise ilk üç Akdeniz (2.83), Gaziosmanpaşa (2.63), Selçuk ve Uludağ (2.00) şeklindedir.

Yayınlar Göre Uzmanlaşılacak Alanlar

Bölümlerin hangi alanda uzmanlaştıkları ise diğer önemli bir konudur. Her bölgedeki üniversitelerin farklı alanda uzmanlaşmaları doğaldır. Yayın sayısı ve konusu elbette uzmanlık konusunda tek bir ölçüt olamaz. Bunun belirlenmesinde yapılan lisansüstü tezlerin sayısı, konusu, öğretim üyesi sayısı ve alanları gibi birçok faktör göz önüne alınmalıdır. Ancak bölümlerin yapmış oldukları indeksli yayın konularına bakmak da bilimsel bir yaklaşım olabilir. Çizelge 3'e baktığımızda bölümlerin çoğunun doğal kaynak ve çevre ekonomisi ile hayvansal üretim ekonomisi üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir

Çizelge 2. En Fazla Yayın Yapılan İndeksli Dergi Listesi, 2007 Yılına Kadar, Toplam

Ekonomi&Tarım Ekonomisi		
Adı	Sayı	Üniversite
Agricultural Economics	2	KSU,GOP
Applied Economics	2	Çukurova
Canadian J Agr Econ	1	Harran
J Agr and Resource Economics	1	GOP
J Policy Modeling	1	ADÜ
J Prod Analysis	1	ADÜ
Disiplinler Arası&Diğer		
	Sayı	
T J Vet and Animal Sci	6	
Energy Conversion and Mng	5	
Indian Vet J	5	
Renewable Energy	5	
J Sust Agr	4	
Outlook on Agr	4	
Quality and Quantity	4	
Bodenkultur	3	
Food Quality and Preference	3	
J Agr Dev Subt and Trop	3	
J Applied Animal Res	3	
J Arid Env	3	
J Plant Disease and Prot	3	
New Zealand J Agr Res	3	
New Zealand J Crop Hort	3	

Kaynak: Web of Science, 2007.

ADÜ: Adnan Menderes Üniv., GOP: Gaziosmanpaşa Üniv., KSU: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv.

Çizelge 3. Yayınlarla Göre Tarım Ekonomisi Bölümlerinin Uzmanlık Alanları

Üniversite	Alan
ADÜ	Uluslararası Tarım Ticareti&Politika
Akdeniz	Doğal Kaynak ve Çevre Ekonomisi (Enerji)
Ankara	Doğal Kaynak ve Çevre Ekonomisi &Gıda
Atatürk	Hayvansal Üretim Ekonomisi
ÇOMU	Doğal Kaynak ve Çevre Ekonomisi
Çukurova	Tüketici Ekonomisi
Ege	Doğal Kaynak ve Çevre & Bahçe Bitk. Ekon.
GOP	Doğal Kaynak ve Çevre Enerji &Hayvansal Üretim Ekon.
Harran	Bitkisel Üretim &Çevre Ekonomisi
KSU	Tüketici Ekonomisi&Yayın
Ondokuz Mayıs	Doğal Kaynak ve Enerji Ekonomisi
Selçuk	Hayvansal Üretim Ekonomisi
S.Demirel	Hayvansal Üretim Ekonomisi
Trakya	Tarıma Dayalı ve Tarımsal Sanayi
Uludağ	Bahçe Bitkileri Ekonomisi&Gıda Ekonomisi

Dünyadaki Tarım Ekonomisi Bölümlerinin Durumu

Ülkemizdeki tarım ekonomisi bölümlerinin durumunu daha iyi anlayabilmek için dünyadaki tarım ekonomisi bölümlerinin ne kadar yayın yaptığını bakmamız gerekecektir. Çizelge 4'e baktığımızda en fazla indeksli yayın yapan ülke ABD (5941) olup dünyadaki toplam indeksli yayınlar içerisindeki payı % 60.52' dir. Bunu Kanada (766) ve İngiltere (540) izlemektedir. Türkiye ise 125 yayın ve %1.27 oranla sekizinci sırada bulunmaktadır.

Çizelge 4. Dünya Tarım Ekonomisi Bölümlerinin Toplam Yayınları, 1980-2007

Sıra	Ülke	Yayın	Oran
1	ABD	5941	60.52
2	Kanada	766	7.80
3	İngiltere	540	5.50
4	Avustralya	276	2.81
5	Hollanda	216	2.20
6	Almanya	140	1.42
7	Hindistan	128	1.30
8	Türkiye	125	1.27
9	İspanya	123	1.25
10	Belçika	100	1.01
11	Güney Afrika	87	0.88
12	İtalya	86	0.87
13	Japonya	76	0.77
14	Yunanistan	66	0.67
15	Norveç	56	0.57
16	Yeni Zelanda	42	0.42
17	Fransa	35	0.35
18	Çin	33	0.33
19	Avusturya	15	0.15
20	Rusya	8	0.08
	Dünya	8622	100

Kaynak: Web of Science, 2007.

Sonuç

Bu çalışmayla ülkemizdeki tarım ekonomisi bölümlerinin ilk defa bilimsel standartta indeksli yayın sayısı ve niteliğine göre bir sıralama yapılmıştır. Daha önceden belirtildiği gibi çalışma gerek bölümlerin sıralanması ve gerekse uzmanlık alanlarının belirlenmesinde tek bir ölçüt olamaz. Ancak

bilimsel verilere dayanması ve indeksli yayın kriteri gibi uluslararası bir standarda dayanması nedeniyle objektif olduğu belirtilmelidir. Sonuçlar ülkemizdeki tarım ekonomisi bölümlerinin yayın sayısının gerek zorunluluk ve gerekse teşvikler nedeniyle birçok ülkenin önünde olduğunu göstermektedir. Elbette bu sayının ileriki yıllarda artacağı kuşkusuzdur. Ancak yayınların çoğu ekonomi veya tarım ekonomisi alanındaki dergilerden ziyade disiplinler arası dergilerde yoğunlaşmaktadır. Bu sonuç günümüzde disiplinler arası çalışmanın ön plana çıkması bakımından bir ölçüde olumludur. Bununla birlikte ileride yayınların kendi alanımızdaki ve ekonomi alanındaki dergilere yönlendirilmesi hem dünyadaki sıralamamızı güçlendirecek hem de kendi alanlarımızdaki araştırma ve uzmanlaşma konularında söz sahibi olmamızı kolaylaştıracaktır. Diğer önemli konu da meslektaşlarımızın meslek dergimiz olan Tarım Ekonomisi Dergisi'ne gereken önemin vermeleri gerektiği noktasıdır. Dergimizin hak ettiği yere gelebilmesi için hepimizin ortak ve etkin bir çaba içerisinde olması bir zorunluluktur. Bu nedenle akademik yükseltmelerde Tarım Ekonomisi Dergisi'nde yayın yapma bir gelenek haline getirilmelidir. Ayrıca dergimizin kısa vadede diğer indekslerce orta veya uzun vadede de SCI ve SSCI tarafından taranabilmesi için ortak çaba göstermemiz ve bunun için dergiye gönderilen kaliteli yayın sayısının artmasını sağlamamız gerekmektedir.

KAYNAKLAR

Tarım Ekonomisi Bölümleri Web Sayfaları,
Erişim Tarihi, 20.08.2007.
Web of Science, 2007. <http://portal.isiknowledge.com/>. Erişim Tarihi,
20.08.2007

Sorumlu Yazar

Cemal ATICI

catici@adu.edu.tr

Geliş Tarihi : 13.08.2007

Kabul Tarihi : 24.01.2008